

SU FINANSINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELIO VALDYMO PASLAUGA SUSIJUSIOS RIZIKOS

Investuojant į finansines priemones susiduriama su tam tikromis rizikomis, kurias prieš pasirinkdamas finansinių priemonių portfelio (toliau – portfelis) valdymo paslaugą turi suprasti ir įvertinti klientas.

Portfelio valdymo paslauga yra tinkama tiems klientams, kurie įvertina rizikas bei suvokia, kad gali būti prarastas visas investuotas turtas arba jo dalis.

Investicijos yra veikiamos rinkos svyravimų ir jų vertė gali tiek išaugti, tiek sumažėti, todėl nėra jokių garantijų, kad bus pasiektas kliento (portfelio savininko) investavimo tikslas arba investuoto turto vertė nesumažės. Galimos su portfelio valdymo paslauga rizikos yra išdėstytos žemiau, tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad tai nėra visas galimų rizikų sąrašas ir klientas gali patirti kitos rūšies rizikas. Taip pat nėra jokių garantijų, kad valdytojo priimami sprendimai visada pasiteisins ir klientas gaus pelną.

Klientas taip pat turi įvertinti, kad pinigų suma, kurią jis atgaus, gali būti mažesnė už ataskaitose teikiamą turto vertę, nes šią vertę gali sumažinti komisiniai mokesčiai arba krentanti portfelį sudarančių finansinių priemonių kaina.

I. Bendros galimos rizikos

Valiutos rizika

Kliento turtas gali būti investuojamas į užsienio šalies, kurios valiutos kursas yra nestabilus arba kintantis, finansines priemones. Dėl valiutos kurso kitimo investicinė grąža gali žymiai sumažėti.

Likvidumo rizika

Tai rizika, kad investuotų lėšų nebus galima atsiimti norimu laiku, pvz., tuo metu gali nebūti akcijų, kurias norima parduoti, pirkėjo. Taigi norint skubiai parduoti finansinę priemonę, gali tekti sumažinti jos kainą.

Valdymo rizika

Valdymo įmonė priima investicinius sprendimus, remdamasi atliktais vidiniais skaičiavimais ir prielaidomis. Nustatyta finansinės priemonės pardavimo kaina gali būti nepasiekta ir kliento investicinė grąža gali būti mažesnė, negu buvo prognozuota. Taip pat galimas netinkamas laiko parinkimas ateiti į rinką arba iš jos išeiti.

Infliacijos rizika

Tai rizika, kai dėl kylančių įvairių vartojimo prekių ir paslaugų kainų sumažėja pinigų perkamoji galia, tai yra už tam tikrą pinigų sumą galima nupirkti mažiau.

Kredito rizika

Tai rizika, kylanti dėl galimo emitento finansinės padėties pablogėjimo, kai emitentas nebegali sumokėti palūkanų arba padengti išiskolinimų. Šią riziką įvertina kredito reitingai, tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad jie atspindi tik agentūros nuomonę ir situacija gali būti pasikeitusi. Taip pat reitingas nėra absoliutus finansinės priemonės kokybės garantas.

Emitento rizika

Finansinės priemonės vertė gali sumažėti dėl priežasčių, kurios atsirado dėl emitento, tai gali būti veiklos rezultatai, finansiniai išiskolinimai, sumažėjusi paklausa emitento prekėms/paslaugoms, sektorius, kuriame veikia emitentas, ir kt.

Rinkos rizika

Finansinės priemonės kaina gali būti veikiami visos finansinių priemonių rinkos veiksniai. Tai gali būti reali arba klaidingai suvokiama ekonominė situacija, tam tikros prekės paklausa ir pasiūla, palūkanų normos, nepalankus investuotojų sentimentas.

Teisinis reguliavimas

Kai investuojama į mažai žinomos šalies rinką, galima patirti nuostolių dėl netikėtų teisės aktų nuostatų pasikeitimų.

II. Rizika pagal turto klases

Obligacijos – santykinai mažesnės rizikos turto rūšis, pasižyminti iš anksto fiksuotomis pajamomis. Obligacijas leidžia vyriausybės ir privačios įmonės. Vyriausybės obligacijos laikomos viena patikimesnių investicijų, kadangi išsipareigojimai yra dengiami iš valstybės biudžeto – stabilaus pajamų šaltinio. Įmonių obligacijos pasižymi didesne rizika, nes visada išlieka tikimybė, kad įmonei nepavyks uždirbti pajamų ir ji nesugebės padengti savo išsipareigojimų. Kuo aukštesnės įmonės obligacijų palūkanos, tuo ši obligacija yra rizikingesnė. Taip pat nereikia pamiršti, kad obligacijų kainos taip pat svyruoja, tačiau atėjus išpirkimo terminui bus sumokama nominali obligacijos vertė ir sukauptos palūkanos.

Nekilnojamasis turtas – ši turto rūšis priskiriama vidutinei rizikai. Didžiausia rizika yra susijusi su likvidumo stoka, gali būti sunku staigiai šį turtą pirkti/parduoti. Dažniausiai į nekilnojamąjį turtą investuojama įsigyjant investicinės bendrovės arba investicinio fondo akcijų. Taip sumažinama likvidumo rizika, tačiau atiduodama teisė priimti sprendimus, į konkrečiai kurį nekilnojamojo turto objektą investuoti. Reikia atkreipti dėmesį, kad dažniausia yra investuojama į komercinės paskirties objektus, kurių kainų dinamika gali skirtis nuo gyvenamųjų namų kainų pokyčių.

Akcijos – tai viena rizikingiausių, tačiau duodančių didžiausią investicinę grąžą, turto rūšių. Investuojant reikia prisiminti, kad akcijos vertė ir mokami dividendai gali kristi taip pat, kaip ir augti. Už akciją gaunami dividendai yra išmokami iš uždirbto įmonės pelno, tačiau nėra jokių garantijų, kad jie bus mokami kasmet. Akcijų kaina dažnai atspindi investuotojų lūkesčius, susijusius su įmone, kurie gali būti tiek teigiami, tiek neigiami. Pasitaiko atvejų, kai įmonės akcijomis dėl tam tikrų priežasčių nustojama prekiauti. Todėl investuojant į akcijas reikia minėtas rizikas įvertinti. Ilgu laikotarpiu ši turto rūšis gali būti sėkmingiausia investicija.

III. Regioninė rizika

Didžioji dalis investicijų yra nukreipiama į besivystančių šalių finansinių priemonių rinkas, kurioms būdingos papildomos rizikos, pvz., politinė rizika, pasireiškianti turto nacionalizavimu, dideliais mokesčių tarifais, ekonominiu ir socialiniu nestabilumu (galimo karo rizika), iki galo nesusiformavusia diplomatija. Paprastai šioms rinkoms būdingas mažesnis likvidumo laipsnis, didesnės prekybos sąnaudos, daug didesni kainų svyravimai. Finansinių priemonių emitentų pateikiama informacija yra ribota ir gali būti klaidinanti dėl specifinės apskaitos politikos ir ataskaitų neatitikimo tarptautiniams standartams. Taip pat galimi apribojimai užsienio investuotojams, blogiau organizuotos atsiskaitymo sistemos.
